

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Dubium I. Quæ sint impedimenta tantùm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

expensis matris, uti statuit Jus apud *Sperell.* decis. 131. n. 104. potestque videri etiam *Krim. n.* 134. An vero uxori adulteræ debeantur alimenta, pars acquisite, restitutio dotis saltem per hæredes, si maritus obiit, dixi l. 3. p. 1. n. 714. Et de illis videri potest etiam *Sperell.* in 20. ubi inter cætera putat lite pendente deberi conjugii, contra quem agitur, si ex suis aliunde non habeat, uti etiam debentur Monacho contra Abbatem litiganti, si nempe adsit præsumptio boni juris. An autem talis litigans debeat fidejubere de refundendis expensis in casu succumbentiæ, examinat *Sperell.* à n. 97. possuntque etiam multa circa ista videri apud *Krim.* à n. 145. usque ad 1608.

De divortio videri potest etiam *Gob. in Exper.* in 10. n. 714. ubi in compendium redigit ea, quæ in Quinario tr. 5. à c. 32. usque ad 45. fuse et illo disputat. Quid dicendum sit de donationibus inter conjuges ac restitutione dotis, quando supervenit divortium, videri etiam potest fuse *Krim.* à n. 1685.

CAPUT III:

459.

De impedimentis Matrimonii.

Duplicis generis sunt impedimenta, quædam illicitum tantum, alia insuper irritum Matrimonium reddunt: Priora dicuntur impedientia, Posteriora, dirimentia.

DUBIUM I.

Quæ sint impedimenta impedientia tantum.

Resp. Præter peccatum mortale & excommunicationem, sex potissimum reddunt Matrimonium mortaliter illicitum, scilicet:

T 5

Eccle-

- » Ecclesie vetitum, nec non tempus feriarum,
 » Atque catechismus, crimen, sponsalia, votum,
 » Impediunt fieri, permittunt facta teneri.
 » Dicitur I. *Vetitum*, id est, prohibitio Eccle-
 » siæ, quæ fit ab Episcopo vel Parocho ob dubi-
 » um impedimenti alicujus vel inhabilitatis in-
 » ter copulandos, *Bonac. q. 1. p. 14. n. 1.*
 » Dicitur II. *Tempus feriarum*: quod secundum
 » *Trident. sess. 24. cap. 10. De reform.* incipit nunc ab
 » Adventu Domini usque ad Epiphaniam inclu-
 » sive; & à die Cinerum usque ad octavâ Paschæ
 » inclusivè. Quo tempore non prohibetur ipse
 » contractus aut ejus consummatio, sed tantum
 » nuptiarum solennitates, ut est benedictio nu-
 » ptiarum, solennis sponsæ in domum sponsi
 » traductio, solenniora convivium, & tripudia, &c.
 » Neque *Trident. sess. 24. cap. 1.* prohibet Matrimo-
 » nium consummari ante benedictionem,
 » sed tantum hortatur, ne fiat. *V. Bon. q. 3. p. 14.*
 » *Sanch. l. 7. d. 7. Kon. d. 30. Fill. t. 10. p. 2. c. 9. Perez. d.*
 » *43. f. 10. n. 7.*
 » Dicitur III. *Catechismus*. Quod impedimen-
 » tum contrahitur ab ab, qui responder pro in-
 » fante, quando suppletur ceremoniæ post Bap-
 » tismum collatum in necessitate; sed videtur
 » sublatum per *Trident.* secundum *Sanch. Fagund.*
 » *Kon. Fill. &c.* qui ideo monet Parochos, ut in
 » libro distinguant paternos catechismi à patri-
 » nis Baptismi. *Vide Bon. l. c.*
 » Dicitur IV. *Crimen*, ut 1. incestus cum con-
 » sanguinea conjugis in primo vel secundo gra-
 » du, scienter admissus, (qui impedit Matrimo-
 » nium cum quacunque alia persona. *v. Perez. d. 2.*
 » *f. 5.*) vel cum propria matre vel filia. 2. Raptus
 » alienæ sponsæ. 3. Uxoricideum. 4. Presbyteri-
 » cidium.

ciūm. 5. Susceptio propriæ prolis ex Bapti-
fimo, ad impediendam redditionem debiti.
6. Publica pœnitentia, quamdiu durat. 7. Ma-
trimonium cum Moniali. Verùm hæc per non
sunt sublata, ut *Lay. hic cap. 15. ex Nav. Sanch.*
Cap. Kon. dub. 3.

Dicitur V. *Sponsalia*, cum una contracta &
non dissoluta, *Kon. dub. 3. Sanc. Fill. Bon. n. 5.*

Dicitur VI. *Votum*, scilicet simplex, sive casti-
tatis sive Religionis sive non nubendi. *V. Sanch.*
4. 1. Regim. l. 31. n. 184. Bonac. n. 7.

Dixi in Responsione, potissimum quia præter
suprà dicta, alia tria impedimenta numeran-
tur.

Primum, est clandestinitas: etsi enim valeat
Matrimonium clandestinè contractum, ubi
Tridentinum non est receptum, non licet tamen
sub mortali; Ubi autem *Tridentinum* est re-
ceptum, saltem quoad punctum Matrimonii,
est irritum, de quo sequenti dubio.

Secundum, omisso benedictionis, quia sine
hac, etsi validè, illicitè tamen contrahitur Ma-
trimonium, saltem *primum*, ut ex *C. Nostrates*,
C. Sponsus q. 5. docet Bon. q. 4. p. 6. n. 2. Sanch. l. 1.
q. 4. 2. Sa. Henr. Filliuc. &c. Qui tamen conce-
dunt non esse mortale, intellige, per se loquen-
do; nam per accidens, ratione præcepti par-
ticularis, scandali vel contemptus, (ut si omit-
tant nihil faciendo, ac si esset res vana vel vile
ac puerile haberent ei se subicere) docet *Perez*
l. 43. f. 10. n. 4. posse esse mortale. Dixi, *Primum*,
tam secundæ nuptiæ non benedicuntur, nisi
primæ non fuissent benedictæ. Quod si au-
tem alter conjugum sit viduus, alter verò pri-
mas nuptias celebret, aut saltem nunquam
fuerit

mor.
I. audii
C. Croix
VIII

» fuerit benedictus, etsi jure antiquo non licue-
 » rit, nunc tamen quibusdam locis consuetudo
 » habet, ut benedicantur, ut *vid. Bon. l. c. & patet*
 » ex Agenda. Debet autem fieri in templo à pro-
 » prio Parocho, sine cujus licentia si quis faciat,
 » manet ipso facto suspensus, donec absolvatur
 » ab Ordinario Parochi, à quo benedictio erat
 » accipienda.

» *Tertium*, si contrahatur Matrimonium sine
 » præviis proclamationibus; sine quibus etsi va-
 » leat, non licet tamen sub mortali, ut habet
 » communis, (quanquam *Sanch. l. 3. d. 5. num. 7. &*
 » *Gasp. Hurt. d. 5. n. 59.* putent non esse mortale u-
 » nam omittere, quando certum est moraliter
 » nullum subesse impedimentum: Sed contra-
 » rium docet *Perez d. 42. f. 1. nu. 7. ex Kon. & Ponce*
 » nisi Episcopus vel ejus Vicarius dispense, ut
 » patet ex *Trident. sess. 24. c. 1.* quod circa eas præ-
 » cipit sequentia: 1. ut fiant in ecclesia, inter Mis-
 » sarum solennia. Possunt tamen etiam fieri in
 » oratorio, vel juxta ecclesiam alio loco, con-
 » fluente magno populo. 2. Ut fiant à proprio
 » Parocho vel alio Sacerdote de ejus licentia. 3.
 » Ut fiant in Parochia propria, & quidem utrius-
 » que contrahentis, ut declaravit Congregatio.
 » 4. Ut fiat tribus diebus festis, non immediatis,
 » continuis tamen, id est, qui feriatis quidem
 » diebus, nullo tamen festo, interpolentur. *Vid.*
 » *Bon. q. 2. p. 6. Unde resolves,*

» I. Licet statim post ultimam proclamatio-
 » nem contrahere, etiam eadem die: non licet
 » autem differre ultra quatuor menses, intra
 » quos si non contrahant, repetendas esse denun-
 » tiationes, declaravit Congregatio in *sess. 24. cap.*
 » *1. de reform.* Imò *Rituale Romanum* duos tantum
 » me-

mens permitit, intra quos si non contraha-
tur, jubet repetere denuntiationes, nisi videa-
tur aliud Episcopo.

II. Post proclamationes tenetur sub morta-
li, qui novit impedimentum, illico denuncia-
re, quantum vis secretum esset, ad impedienda
gravia mala, v. g. incestum, sacrilegium, &c. si
tamen inde alteri periculum infamiae nascere-
tur, is ex charitate prius esset monendus, ut à
Matrimonio desisteret, *Sanch. l. 3. d. 13. Fagund. p. 2.*
l. cap. 5. Henriq. Lay. l. 3. tr. 3. p. 2. cap. 4. n. 8. Sc. comm.
contra *Pontium d. 5. q. 6.* qui negat teneri denun-
ciare, si sit occultum. Idemque tenet *Perez d.*
43. f. 6. num. 1. Sc. seqq. sed cum hac limitatione,
si tantum audivit, & nescit à quo: vel si pro-
foro interno sit dispensatum; vel si metuat ma-
gnum scandalum aut periculum; vel si sciat
contrahentes esse in bona fide.

III. Contrahens ipse, legitimè interrogatus
de impedimento occulto, tenetur illud fateri
vel Matrimonio abstinere, nisi dispensationem
pro foro conscientiae acceperit, tunc enim fate-
ri non tenetur: nisi Judex aliunde habeat suffi-
cientem probationem, *Sanch. Sylv. v. Laym. l. c. n.*
n. 7. Bon. l. c. Perez d. 43. f. 7. n. 2.

IV. Parochus cognito impedimento, te-
netur prohibere Matrimonium, & remittere
ad Episcopum, ve ejus Officialem, neque po-
test assistere, *Sanch. l. 3. d. 15. Perez f. 7. n. 6. Sc.*
contra *Pontium.* Nisi tamen ex sola confessione
nosset, tunc enim nullo modo posset negare
Matrimonium, sive publicè sive privatim pe-
tenti, neque illum admonere officii extra con-
fessionem, licèt in confessione posset ac debe-
re. Et nunc, si quidem sine magno scandalo à
Matri-

»Matrimonio non possent desistere nec vellent,
 »suadere, ut contrahant communi consensu, sub
 »conditione, si Papa dispenset, animo tantisper
 »cohabitandi, ut fratres (non autem quoad to-
 »rum) donec accedat dispensatio, & iterum con-
 »trahant: Ita ex *Beja. & Pontio l. 5. cap. 35. Perez l.*
 »c. qui addit, si id omnino nolint persistantque
 »petere, debere Parochum adfistere.

» V. Potest Episcopus vel ejus Vicarius, non
 »autem Decanus ruralis, dispensare, vel ut una
 »tantum fiat proclamatio, vel ut fiant post con-
 »tractum subito factum coram Parocho & testi-
 »bus, ante consummationem, vel etiam ut pla-
 »nè omittantur, si justa causa subfit, v. g. timor,
 »ne alioqui malitiosè impediatur Matrimo-
 »nium, pudor contrahentium, senium, incon-
 »stantia, statûs disparitas, metus scandali, in-
 »famiae, incontinentiae, &c. *Bon. l. c.*

» VI. Et si, quando per dispensationem con-
 »tractum est Matrimonium ante proclamatio-
 »nes postea faciendas, conjux non teneatur nec
 »debeat alteri reddere debitum, priusquam fa-
 »ctæ fuerint, quando tamen certi sunt nullum
 »subesse impedimentum, non peccare mortali-
 »ter consummando, tenet *Sot. Led. Texed. contra*
 »*Sanch. apud Dian. p. 9. t. 8. R. 19.*

» VII. Et si Parochus dispensare non possit,
 »potest tamen in casu necessitatis per episcopiam
 »declarare, præceptum hoc hîc & nunc non ob-
 »ligare, verbi gratiâ, si moriturus concubinam
 »velit ducere, ob prolis legitimationem, *Bon.*
 »*loc. cit. ex Sylv. Sanchez, &c.*

ADDENDA.

Quest. 64. Quid præterea sit notandum circa im-^{460.}
pedimenta tantum impediencia. 32. §. 1. Dari
aliqua, quæ tantum impediunt, & non diri-
munt certum est, nam multa facta tenent, quæ fieri
possunt. Cap. Ad apostolicam De Regul. Nec ob-
stat, quod Cap. Tua fraternitas. De sponsa duo-
rum, & can. videtur nobis, 35. q. 6. dicatur: Ma-
trimonia contra interdictum Ecclesiæ inita, pos-
sunt irritari, rata non haberi, nam primus textus tan-
tum dicit, conjuges posse separari, donec con-
fide de validitate: secundus autem loquitur de
Matrimonio cum altera inito adhuc vivente
primæ uxore. Docet quidem *Avers.* q. 10. l. 2. si
Papa poneret interdictum cum clausula irritan-
te, fore impedimentum dirimens, sed de hoc
videri potest *Krimer* à n. 1342. ubi ostendit,
quamvis in ejusmodi censura etiam excommu-
nicationis prohibeatur iniri Matrimonium,
non ideo irritari.

§. 2. *Raymund.* apud *Mendo* dissert. 12. n. 12. ^{461.}
docuit, omne votum castitatis coram Episcopo,
Parocho, vel alia persona publica emissum ha-
bere sufficientem solennitatem ad dirimendum
Matrimonium, sed certum est oppositum, nem-
pe quod aliquod ejusmodi votum simplex casti-
tatis sit impedimentum tantum impediens. *Di-*
u. aliquod, nam per aliquod etiam votum sim-
plex castitatis posse dirimi Matrimonium con-
stat ex dicendis à n. 579. Ad quid autem re-
feratur, qui ante vel in Matrimonio vovit casti-
tatem, virginitatem, cœlibatum, Religionem,
sacros Ordines, dictum est à n. 357.

§. 3.

462. §. 3. Quamvis fortè possint Episcopi dispensare in voto simplici castitatis in ordine ad contrahendum Matrimonium, tamen id non posse nequidem Superiores Regulares dixi l. 3. p. 1. n. 563. Hinc Confessarius Mendicans habens jurisdictionem etiam Episcopalem nequit dispensare cum Caja in voto absoluto castitatis, quamvis nuptiæ jam paratæ sint, & cum ingenti infamia ac grandi incommodo suspendi deberent, *Suar. Sanch. Fagn. Laym. Castrop. Barb.* aliique communiter cum *Burgh. cent. 3. cas. 32. contra Crusers in Reg. S. Francisci. c. 7. lect. 29.* quia Episcopi ipsi id ad summum fortè habere possunt ex potestate extraordinaria, quam aliis subdelegare non possunt.

463. §. 4. Qui vovit castitatem sub conditione, v. g. si non inebriarit se hoc anno, tenetur votum, si hoc anno se non inebriat: si tamen anno necdum expleto Matrimonium ineat, non peccat, quia quando votum est pœnale vel conditionale non est obligatio expectandi eventum vel defectum conditionis pendentis à nostra libertate. Quod si postmodum anno necdum expleto se inebriet, tenebitur in Matrimonio ita servare castitatem, atque si post emissum absolute votum castitatis iniisset Matrimonium. E contra, qui vovit castitatem sub conditione, si hoc anno convalescat à morbo, peccat, si ante expletum annum ineat Matrimonium, quia eventus huius conditionis non pendet ab illius voluntate, ergo tenetur eum expectare, *Sanch. in Decal. l. 4. c. 22. n. 11. Castrop. tr. 15. d. 1. pu. 16. n. 6. Gal. tr. 9. n. 87.*

464. §. 5. An ille peccet, qui obstrictus voto castitatis vel Religionis inuit Matrimonium animo

non consummandi, sed ingrediendi Religionem

can. n. 423.

§. 6. Qui vovit Religionem, si bonâ fide No. 465.

matum ingressus fuerit, & cum iusta causa exit vel emittatur, satisfecit suo voto, nec tenentur tentare alium Ordinem, sed potest Matrimonium inire, quia non censetur vovisse professionem, sed ingressum in Religionem, qui est Novitatus, Sanch. suprâ. c. 16. n. 93. Gob. n. 101. addens aliquos docere etiam tum esse liberum, quando sine iusta causa exit, dummodo serio & sine fraude Novitatum sit ingressus.

§. 7. Durante Novitiatu Jus prohibet con- 466.

trahi Matrimonium, quia Matrimonium est status alienus ab habitu assumpto, Castrop. tr. 16. p. 10. n. 3. Similiter in diœcesi Leodiensi prohibetur, ne quis non confirmatus ineat Matrimonium, Marchantius apud Gob. in Exper. tr. 2. n. 772.

§. 8. Licite contrahunt leprosi, uti fuscè of- 467.

fridit Bouderv. p. 2. q. 14. quamvis enim proles forte infecta gignatur, tamen adhuc beneficium acquirit per existentiam, & melius est ei esse, quam non esse, inquit S. Th. E contra, putat Bouderv. eos, qui actu laborant lue venereâ, peccare graviter contrahendo, ob periculum abortuum & misérias graviores prolis gignendæ.

§. 9. Impedimenta etiam tantum impedi- 468.

ta obligant sub mortali, Sacramentum, tempus & penam ex obedientia, sponsalia ex iustitia, votum ex religione, S. Anton. Sor. Sanch. l. 7. d. 17. aliique cum Avers. q. 9. l. 5. contra Ledesm. Sa, & Tol. qui, quamvis id admittant de voto, tamen negant de reliquis, sed contra est, quia etiam in reliquis est res gravis. Putant quidem Sanch. Villal. Dian. & alii tempore vetito non esse obligationem ab-
Tom. VIII. V finen-

Handwritten text on the book's spine, including the words "mor.", "I. audii", "Crox", and "VIII".

stinendi à conviviis aliisque lætitiæ signis, sed quamvis possit in hoc ex levitate materiæ tantum venialiter peccari, aut etiam nullo modo, si ista sint privata, attamen si adhibeantur publicæ pompæ, saltationes &c. rectè dicunt *Pour. Avers. q. 20. l. 2.* peccari posse mortaliter, quia secundum communem mortale est tum sacram benedictionem solemniter adhibere, ergo multo magis sæculares pompas publicas, cum hæ magis dedeçant tempus sacrum, & avocent à divinis:

469. §. 10. Tempus feriarum ante Quadragesimam incipit horâ 12. noctis ante Cineres. Ante primam Dominicam Adventûs de Jure deberet cum Dominica incipere à primis vesperis in subbatho, nisi consuetudo in certis locis aliud haberet, *Sanch. Krim. n. 1955.*

470. §. 11. *Fagn. in Cap. Capellanus*, De feriis à n. 8. operosè contendit sacris temporibus prohiberi etiam privatam deductionem sponsæ ad domum sponsi, itémque consummationem Matrimonii, sed rectè cum communi contradicunt *Sanch. Pignat. tom. 6. conf. 47. Krim. n. 1956.* quia Canones loquuntur de sola benedictione nuptiali, solenni traductione sponsæ, publicis lætitiis &c. & si novis conjugatis prohiberetur copula, etiam non liceret aliis conjugatis. Hinc addit *Pignat. declarationes*, quæ adducuntur in contrarium, vel non esse authenticas, vel datas esse propter particulares consuetudines in certis locis. Infert *Gob. tr. 9. à n. 70.* Parochum non agere contra ullum Jus, si tempore Adventûs vel Quadragesimæ assistat Matrimonio non solenni, dilatis benedictionibus in aliud tempus, nisi obstat alicubi consuetudo, nam notat *Te-*

bona tr. 7. c. 7. Jure particularium aliquarum Ecclesiarum non permittitur Matrimonium etiam non solemnizatum, nisi adsit causa specialis & licentia Ordinarii.

§. 12. Episcopum dispensare posse in præcepto certis temporibus prohibente solemnizatione nuptiarum, negant *Henriq. & alii*, quia est lex Superioris: Posse dispensare docent *Sot. Sa, Por. & alii*, quia non reservatur Papæ; & id admittunt *Sanch. l. 7. d. 7. n. 6. & Avers. q. 20. f. 2.* ex causa urgente, quæ rara erit, si non posset recurrere ad Papam.

§. 13. Parochus solemniter celebrans Matrimonium temporibus ab Ecclesia prohibitis, potest ab Episcopo puniri pœnâ arbitrariâ, *S. Congreg. 3. Dec. 1644. apud Pignat. tom. 1. consult. 137.* An peccet, qui metu gravi coactus contrahit Matrimonium cum impedimento impediente, dicam n. 660.

Q. 65. Quid circa proclamationes sit addendum. 473.

§. 1. Per proclamationes intelliguntur demeritationes sive banna, quibus publicatur Matrimonium inter certas personas esse incedendum, per quod tantò magis cavetur, ne sit clandestinum: Dupliciter enim dicitur clandestinum, vel simpliciter, vel secundum quid: Clandestinum simpliciter est, quod contrahitur sine Parocho & testibus, de quâ clandestinate agemus à n. 706. Clandestinum secundum quid est, quod contrahitur neglectis proclamationibus, tum enim caret perfectâ publicitate, & de hac clandestinate hîc agimus.

§. 2. Circa proclamationes ita statuit *Trid. sess. 24. De ref. Matr. c. 1. Inposterum, antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium* 474.

V 2 Parocho

II
201
mor.
I. audii
Crox
VIII

Parocho tribus continuis diebus festiuis in ecclesia intra Missarum solennia publicè denunciatur, inter quos Matrimonium sit contrahendum, quibus denunciationibus fuerit, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem Matrimonii in facie Ecclesie procedatur. Quòd si aliquando probabilis fuerit suspitio Matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denunciationes, tunc vel una tantum denunciatio fiat, vel saltem Parocho & duobus vel tribus testibus præsentibus Matrimonium celebretur, deinde ante illius consummationem denunciationes in ecclesia fiant, ut si aliqua subsint impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire iudicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur, quod ipsius prudentiæ & iudicio S. Synodus relinquit. Atque ex his verbis Trid. inferit cum communi Avers. q. 7. l. 1. contra Sa. & Ledesm. certò fore mortale, si contracturi iurerent, aut Parochus assisteret Matrimonio omiffis proclamationibus, quamvis aliunde haberetur certitudo de absentia impedimenti: hæc tamen habità, præter citatos à Busenb., putant Gutt. Villal. Barb. Dian. non fore mortale, si omittetur una ex tribus, sed adhuc contradicunt alii, ad quos inclinat Avers. tum quia ideo non cessat lex, licèt finis ejus in particulari casu videatur cessare, secundùm dicta l. 1. à num. 863. tum maximè, quia cum sit usus, ut fiant tres proclamationes, posset esse, quòd quis expectaret tertiam ad detegendum impedimentum. Attamen omittere diem festivum intermedium, aut proclamare extra Missarum solennia, aut in publico concursu extra ecclesiam, non videtur fore mortale, uti insinuat Avers. addens fieri debere à Parocho, vel ex ejus commissione ab alio, qui non necessariò debeat esse Sacerdos.

Noti-

Notavi etiam l. 1. n. 797. quamvis certum sit adesse causam ineundi Matrimonium sine proclamationibus, non ideo iniri posse sine dispensatione.

§. 3. Ab hac lege proclamationum non excusantur milites, quamvis à suis Officialibus afferrent testimonium, quòd careant impedimento: facilius tamen tum posset esse causa dispensandi, aut etiam in necessitate procedendi sine proclamationibus, secundum dicenda postea; De cetero cum milites facile mutent præsidia, ac frequenter alibi uxores habeant, decretum est in diocesi Monasteriensi, ut ejusmodi militis vagi & extranei proclamantur, habetque usus, ut etiam petatur informatio ex locis, in quibus proximè fuerunt, quia compertæ sunt sæpe fraudes, imò priusquam ad proclamationes deveniatur, expedit Capitaneos & alios commilitones consulere, qui facile scient, an in alio fortè loco uxorem habeant. Et universim circa proclamationes vagorum emanavit per sacram Congreg. generalis Inquisitionis de Urbe, anno 1637. mandatum ad omnes Ordinarios, ne permittant fieri denunciations forensis sive vagi, nisi Parocho adstiruro per authenticam fidem Ordinarii ipsorum vagorum de illorum statu libero constet; & quamvis de mero observandum esset, cum experientia sæpe docuerit ejusmodi vagantes alibi uxores aut maritus habuisse, tamen potest quis quoad hoc stare usu in sua diocesi præscripto, Kröm. num. 2164:

§. 4. Docent Laym. l. 5. t. 10. p. 2. c. 4. n. 10. 476. Col. t. 10. n. 514. Lohm. non esse damnandam consuetudinem quarundam dicecesium, in quibus

Handwritten text on the flyleaf, including "mor.", "audii", "Crox", and "VIII".

bus proclamationes sunt tantum in illius sponsi Parochia, in qua celebranda sunt nuptiae, sed tenendum est oppositum ob declarationem S. Congreg. à Greg. XIII. confirmatam, quam ex Nav. refert Gallemart ad Trid. sess. 24. De ref. Matr. c. 1. n. 1. ideoque in Synodo Colon. anni 1662. De Matr. c. 2. §. 5. sic statuitur: Si Matrimonium contracturi diversarum sint parochiarum, in utraque sunt proclamationes, nec ante Parochus unius ad Matrimonii solennis actum, nisi habito ab alterius Parocho, testimonio, quod praescripte à Conc. Trid. proclamationes in sua Parochia legitime facte fuerint, & de nullo constet impedimento, procedat. Imò intentio fuit an. 1697. in dioecesi Monasteriensi, ut inituri Matrimonium proclamarentur, non tantum in loco domicilii, sed etiam originis, ubi impedimenta consanguinitatis notoria sunt, sed haecenus non potuit deduci ad praxin, nec reipsa id videtur requirere Trid. cum dicat à proprio Parocho, qui censetur esse Parochus, non pure originis, sed domicilii: si quis autem per diversas anni partes in diversis Parochiis habitet, volunt aliqui in singulis proclamari, alioquin non obtinetur finis praeccepti, qui est, ut impedimentum, si forte subest, ab illis detegatur, apud quos haecenus est commoratus; fatentur tamen, si Parochiae essent ita vicinae, ut quod in una scitur, etiam sciatur in altera, fore satis in una proclamari. Alii cum Pontio dicunt sufficere fieri in Parochia, in qua ultimò est: Alii cum *Con. Sanch. Barb. Dian.* in ea, in qua diutius habitavit. *Avers. q. 7. f. 1.* rectè dicit observandum usum & consuetudinem locorum. Quid circa vagos sit praeterea observandum, dicam à n. 746.

477. §. 5. Putant Laym. Lohm. Krinner n. 691. & alii pro-

proclamationes fieri posse die non festo, si in choro fit solennitas, & conventio frequens populi adfit, sed Synod. Colon. anni 1662. De Matr. c. 2. §. 3. vetat id fieri sub pœna 30. aureorum. Item Zerola & alii cum Barb. dicunt, nequidem Episcopum posse dispensare, ut fiat die feriali, quia Trid. expressè dicit, diebus festivis, ergo debet esse festum, saltem manè, dum fit proclamatio, quamvis post meridiem non fit festum.

§. 6. Sanch. & Laym. putant debere intercedere saltem duos dies inter unam & alteram proclamationem: Gob. n. 519. dicit, sufficere unum, immo Hart. Dicast. Lohn. dicunt, nequidem opus esse, ut unus intercedat, cum de hoc nihil præcipiatur, unde spectanda est consuetudo locorum: Synod. Colon. supra §. 3. requirit minimum unus diei intervallum; si autem transiliatur unus dies festus, non erit peccatum, si adfuerit causa aliquo modo rationabilis, vel inadvertentis, Cin. Tom. March. Dicast. Gob. Lohn. Hinc si qui hac Dominicâ proclamati sint, & quia defertur impedimentum, quod prius debet examinari nulli, omittatur Dominicâ sequente secunda proclamatio, poterunt postea superaddi reliquæ proclamationes, dummodo inter primam & secundam, quæ resumitur, non sint interlapsi duo menses.

§. 7. Si absit scandalum, proclamationes fieri possunt in templis hæreticorum, uti fiunt proclamationes aliorum contractuum, Less. in aut. 7. Hæretici. cas. 24.

§. 8. March. apud Gob. n. 518. dicit in dicecesi Leodiensi jurare sponsose se contracturos intra 40. dies post ultimam denunciationem. Busenb. dicit die ultimæ denunciationis posse contrahe-

478.

479.

480.

Handwritten text on the reverse side of the page, including the words "mor.", "auditi", "CROIX", and "VIII".

re, sed *Syn. Colon.* supra vult intercedere saltem
 iunius diei intervallum, ut deferri possit impe-
 dimentum, si quod subsit. Quod si non contra-
 hant intra 4. menses post ultimam denunciatio-
 nem, refert *Galle.* n. 3. declaratum esse, quod
 denunciations repeti debeant. *Rituale Rom.* ait,
 si intra duos menses post factas denunciations Matrimo-
 nium non contrahatur, denunciations repetantur, nisi
 aliter Episcopo videatur.

481. §. 9. Qui scit impedimentum inter eos, qui
 denunciati sunt, etiam impediens tantum, *Avers.*
De Justis n. 235. ac multò magis dirimens, eti-
 amsi planè occultum, & etiamsi sub secreto ju-
 rato, tenetur sub mortali illud denunciare, tum
 ex Jure naturæ, tum ex speciali præcepto Eccle-
 siæ, cum commune bonum, salus proximi & va-
 liditas Sacramenti prævaleant; si autem inde
 oriretur infamia denunciatis, tenetur privatim
 admonere: quod si non desistant, tenetur mo-
 nere Parochum. Quod tenet, etiamsi probare
 non possit, ad hoc enim non tenetur, & quam-
 vis audièrit tantum à fide digno, vel per famam
 ortam à fide dignis, tum enim Superiori incum-
 bet videre, quid agendum sit, excusabitur ta-
 men, si prævideat sibi inde grave detrimentum
 vel scandalum. Hæc omnia pluribus firmat *Avers.*
 q. 7. f. 4. cum communi contra aliquos. Notat
 autem rectè *De Justis* l. 2. c. 19. te non excusari à
 delatione impediendi, quamvis præsumere
 possis esse deferendum ab alio, si de hoc certus
 non sis, quia sic omnes possent excusari & nullus
 deferre.

482. §. 10. Si contrahentes procedant bonâ fide,
 nec sciant impedimentum suum dirimens, & ju-
 dicetur nunquam prodendum, putant *Pont. Pe.*
 1153

cent. 2. cal. 78. non esse obligationem denunciandi: sed oppositum tenendum est, per loquendo, ita enim postulat reverentia debita Sacramento, & obligatio ex charitate impediendi etiam fornicationes materiales sponsum, quando id fieri potest sine gravi incommodo, uti dictum est l. 2. n. 214.

§. 11. Si Episcopus solus noverit impedimentum, docet Perez d. 43. f. 8. eum non posse prohibere Matrimonium, quia est Judex, qui non debet procedere ex privata scientia: Teneri tamen deferre ad Superiorem docet Gob. in Quin. c. c. 37. n. 48. E contra Cón. & Avers. §. At si, probabilius dicunt posse prohibere, quia hic non agitur in cujusquam prejudicium, quia sponsus favorabile est repelli à tali Matrimonio: & si non obstante hoc, quod sit Judex, debere possit ad Superiorem, etiam potest cum sponsis id exequi & nomine Ecclesie attinere, à tali crimine absteant.

§. 12. Parochus, qui hic Judex non est, debet negare suam assistentiam, etiam si solus & ex licentia sua privata noverit impedimentum, ac sponsi publicè petant conjungi, Avers. §. Alii, Gob. Exp. tr. 10. n. 539. De Justis n. 225. contra Leff. Pont. autem l. 5. c. 35. n. 6. negat, si Parochus non resciat per alium testem. Nec obstat, quod peccatori occulto publicè petenti non debeat negari Sacramentum, ne causetur infamia, secundum dicta l. 6. p. 1. n. 144. nam speciale aliquod est in Matrimonio, in quo Ecclesia requirit proclamationes publicas, agit per modum publici fori externi, in hoc autem judicio externo pro sufficiente probatione habetur id, quod secretò, etiam si secretò, constat per unicum te-

Handwritten text on the book's spine, including the words "mor.", "audii", "Crox", and "VIII".

stem, uti Jus statuit, quod referam n. 486. Parochus autem hic est talis testis, quia tenetur id referre Episcopo.

485. §. 13. Si Parochus sciat contrahentes habere impedimentum, & quia probare non potest, ab Episcopo cogatur eos conjungere, si id faciat, non peccat, quia, quando quis impedire non potest, non peccat, quamvis alteri materiam peccati subministret, *Henriq. Bon. Castrop. Sanch. l. 3. d. 15. n. 12. Avers. §. Si vero: Gob. in Quin. tr. 5. c. 37. n. 45.*

486. §. 14. Si unus tantum de auditu, aut non juratus testetur de impedimento, non sufficit ad impediendum Matrimonium, sed potest ad nuptias procedi, *Nay. Gob. supra n. 35. Docet tamen Avers. q. 7. l. 5. §. Debet. in impedimento consanguinitatis sufficere, si testis deponat, se audisse à Majoribus suis, saltem duobus, computando distinctè ex utraque parte gradus. Si autem post unam aut alteram proclamationem etiam unicus testis testetur de visu, & cum juramento, quòd adfit impedimentum, Parochus non potest pergere, nam Cap. super De testibus & attest. dicitur: super illa questione, an mulier conjungenda non sit viro, pro eo, quòd sola mater aliter utrum eos esse consanguineos confitetur, non debent conjungi. Et idem est, si publica fama de impedimento probetur in judicio, Avers. §. Consetur. Et hoc defendit Sanch. l. 1. d. 71. etiam si sponsalia essent jurata. In quo tamen casu juratorum sponsalium deberet allegans impedimentum non clam, sed declarato suo nomine id attestari, uti habent Juristæ apud Avers. §. Debet: Parochus autem non debet excipere juramentum talis testis, nec examen instituire de impedimento, hoc enim face*

actus jurisdictionis exterioris, quam non habet Parochus, sed Ordinarius, Gob. n. 31. & ad dens n. 32. in Germania Parochum posse

§. 15. Si unus sponforum suâ sponte dicat 487. haberi promississe Matrimonium, sed fictè; aut dixerit se impeditum, & postea revocet: alii negant ei esse nunc credendum.

§. Si rursus rectè dicit remittendum esse ad Episcopum, qui considerabit circumstantias facti & personarum.

§. 16. Quando dispensatio impedimenti est 488. pro foro conscientie tantum, si nemo præ-

sentios ipsos illud denunciât, possunt coniungi, quia impedimentum sublatum est, nec ad forum externum: si autem aliquis

proclamationes denunciât tale impedimentum, Sanchez l. 3. d. 15. n. 15. Gob. n. 44. Cor-

pus De Justis l. 1. c. 6. n. 175. & alii dicunt posse conjungi, tum quia per clausulam, pro conscientie tantum, præcipitur, ut is, cui

impedimentum denunciatur, sic se habeat, atque non esset dispensatum: tum etiam, quia

ipso, quòd aliquis post proclamationes denunciât, censetur delatum ad forum externum.

tamen q. 7. f. 5. §. ult. putat, si denunciatur secreto & privato tantum modo id dixisset parochus, qui eum moneret de silentio & dispensatione obrentâ, sicque faceret acquiescere placere, posse procedi ad copulationem, sic

impeditur, quominus censeatur deductum ad forum externum.

§. 17. Quando contrahentes spectant ad di- 489. versas

Handwritten text on the flyleaf, including the word 'mor.' and 'audii'.

verfas diœceses, si non dispensetur, debent in suis Parochiis utriusque diœcesis proclamari: si tamen alteruter Ordinarius dispense in proclamationibus, sufficit, ut sine eis possint contrahere, etiam in altera diœcesi, in qua dispensatum non est, quia verum est dispensasse Ordinarium, *Côn. Regn. Sanch. l. 3. d. 7. n. 7. Barb. De officio Episc. alleg. 32. n. 35. Avers. q. 7. f. 2. Gob. Krim. n. 686. contra Bonac. qui dicit, tum tantum sufficere, quando Matrimonium contrahitur in diœcesi illius, qui dispensavit.*

490. §. 18. Episcopus non tenetur semper dispensare, quando licite potest, cum tamen id committatur, non ipsius libertati, sed arbitrio, id est, iudicio secundum prudentem rationem regulato, tenetur sub mortali, quando id exigit necessitas publica vel privata ad vitandum grave aliquod incommodum animæ, corporis, fame vel fortunarum proximi, *Tann. Gob. Avers. supra, Sanch. d. 10. n. 6. & addunt Sanch. n. 26. & 29. Pont. l. 5. c. 32. n. 7. Côn. Krim. n. 689. si tum negat Episcopus, posse contrahi absque denunciationibus, eò quòd leges humanæ non ligent cum tanto damno, sed Avers. limitat, quando non pateret recursus ad majorem Prælatum.*

491. §. 19. *Sanch. apud Gob. tr. 10. n. 483. generaliter dicit posse remitti proclamationes, quoties non subest prudens timor ullius impedimenti: item, quando contrahentes sunt vagi & ignoti, nam ferme frustra tales denunciantur, Gob. 491. Sicuti autem Trid. supra dicit posse sine proclamationibus præmissis iniri Matrimonium, quando est probabilis suspicio, quòd malitiosè impediri possit, ita similiter fieri potest, si concubiniarius sit proximus morti, & pro legitima-*

debet in
lamari: si
in procla-
nt contra-
dispensa-
e Ordina-
arb. De of-
7. f. 2. Gob.
tum tan-
contrahi-
er dispen-
n id com-
itrio, id
ionem re-
exigit ne-
um grave
ris, fame
erf. supra,
26. & 29.
si tum ne-
denuncia-
non ligent
e, quando
atum.
3. genera-
s, quoties
edimenti-
& ignoti-
Gob. 491.
ne procla-
monium
malitiosu-
st, si con-
legitima-
tione

one prolium petat Matrimonium inire cum
concubina, nec tempus superfit petendi dispen-
sationem, utroque tamen casu, si uterque su-
pervivat, debent postea fieri proclamationes, si
Ordinarius non dispenfet, quod meritò in casi-
bus illis facere debet.

§. 20. Vicarius generalis habet potestatem 492.
ordinariam dispensandi in proclamationibus,
Sanch. d. 7. n. 10., Barb. alleg. 32. n. 30. Gob. nu.
193. contra Pontium, testaturque Paris. de resign.
l. 3. q. 11. n. 20. quòd, quando Trident. concedit
aliquid Ordinario, hoc nomine veniat etiam
Vicarius generalis, hinc potest Vicarius hanc
potestatem delegare alteri, saltem ad casus par-
ticulares, uti habent citati Authores. Nec obstat,
quod Trid. hanc dispensationem remittat pru-
dentie & arbitrio Ordinarii, adeoque videatur
eligere industriam hujus personæ, nam rectè no-
te dresf. supra, quando non in individuo, sed
in communi tantum aliquid committitur ra-
tione officii vel dignitatis alicui, non restringi
ad industriam personæ. Vide dicenda n. 878. i

§. 21. Abbates præditi potestate Episcopali 493.
habent hic eandem potestatem, quam Episcopi,
non tamen Archi-Episcopi respectu diocesium
subjectarum subordinatis sibi Episcopis. Barb.
suprà. Gob. n. 504.

§. 22. Declarare potest Parochus non obli- 494.
gere præceptum proclamationum, si Episcopus
dispensare teneretur, & adiri non posset; Item
sponsus aliàs effret deserturus sponsam, vel ipsa
non contracto Matrimonio secutura esset, &
permanens in fornicationibus: Item, si Ordina-
rius injustè neget dispensationem, quando est
arguens causa illius, nec recurri potest ad alium,
Sanch.

Sanch. Gob. n. 493. Quando autem est prudens suspicio, quod malitiosè impediendum sit Matrimonium, *Vwald.* putavit per *Trid.* suprà fieri Parocho potestatem assistendi sine dispensatione Episcopi, sed alii communiter cum *Areyo* contradicunt, nam *Conc. Lateran.* ad quod se remittit *Trid.*, committit omnia iudicio Episcopi, nisi necessitas aliud postulet, & periculum sit in mora.

495. §. 23. Huc pertinet solutio sequentis casus: Titius cum Caja filia Bonnenfi redit Coloniam, & quia Patre Cajæ obnitate noluit eos copulare Parochus Bonnæ, petunt Colonia copulari, ac pro eo, quod nullum adfit impedimentum, offert Titius realem cautionem omnium suorum bonorum, minitans se abiturum desertâ & infamatâ Cajâ, si statim non copuletur. *Quæritur*, An Titii Parochus Colonia bene faciat illi assistendo. R. Non bene, sed cum possit, prius recurrere debet ad Ordinarium suum, & facere, quod ille ordinaverit, qui re perpensâ poterit in proclamationibus dispensare. Deinde rationabilis consuetudo postulat, ut vel proclametur utrobique, vel saltem exhibeantur aliqua dimissoria alterius Pastoris, tum ad deregenda impedimenta, tum ad avertenda alia incommoda, hoc autem non fiet, si ita passim & liberè procedatur cum nuda ejusmodi cautione verbali aut etiam reali.

496. §. 24. Si tam citò haberi non posset dispensatio in denunciationibus, putat *Hauckius* apud *Lohn.* sufficere unam tantum fieri in his præterea casibus, & postea reliquas supplendas post contractum Matrimonium: 1. Si multum pudeat sponfos ob inæqualitatem, senium, vel infamiam

miam, si fuerint concubinari. 2. Si proximum
 tempus, quo prohibentur nuptiæ: & hanc
 proximitatem temporis clausi sufficere, dicit *Hart.*
 l. 3. diff. 20. n. 69. à *S. Congregatione* esse decisum.
 Si magnates contrahere velint, inter quos
 non esse impedimentum. 4. Si damnum
 notabile, temporale vel spirituale, aliàs nasce-
 retur. Sed hæc & similia ad summū pro foro in-
 tero valere poterunt, plerumque enim impro-
 bant Ordinarii, si Parochus sic procedat.
 Quod si post contractum ita Matrimonium nol-
 lunt abstinere ab usu, usque ad suppletas reli-
 quas denunciations, notant rogandum Episco-
 pum, ut dispenset. Si autem ante dispensatio-
 nem, & non suppletis denunciationibus Matri-
 monium consumment, *Ledesm.* dicit, si certi sint,
 non esse impedimentum, peccaturos tantum ve-
 nialiter: *Cbn. Sanch. Bonac. Pont.* dicunt toties pec-
 caturos mortaliter, quoties consummabunt:
Barry. & Avers. s. 3. putant, in prima tantum
 consummatione peccaturos mortaliter. Videtur
 tamen adhuc manere obligatio ad denuntiatio-
 nes, ut in facie Ecclesiæ habeatur certitudo de
 valore Matrimonii.
 §. 25. Huc reducitur sequens casus: Titius 497.
 & Berta dispensati à proclamationibus, cum
 scilicet, ut copularentur à Parocho sponsæ: ob-
 scuras, quas putabant justas, accesserunt ad Pa-
 rochum sponsi, & coram eo ac testibus contraxe-
 runt. *Queritur*, an validè. *R.* Affirmativè, quia
 nihil plus non requirit, quàm ut contrahant co-
 ram proprio Parocho, sacra autem Congregatio
 declaravit per proprium Parochum intelligi
 Parochum alterutrius è sponsis, quod immuta-
 re non potuit Episcopus dispensans à proclama-
 tionibus.

tionibus : hoc unum velle potuit, ut non valeret dispensatio à proclamationibus, nisi contraherent coram Parocho sponsæ, sed hoc non tollit valorem Matrimonii contracti, nam si absque petita dispensatione à proclamationibus ita contraxissent, valuisset Matrimonium, uti certum est, docetque cum communi *Avers.* q. 7. l. 1. contra paucos Juristas, ergo & nunc valet. Id unum restat, quòd casu quo Episcopus noluerit dispensare in proclamationibus, nisi sub conditione, quòd contraherent determinatè coram Parocho sponsæ; tum re ipsa contraxerunt sine dispensatione, adeoque sunt ita punibiles, ac si absque proclamationibus contraxissent.

498. Q. 66. *Quid notandum sit circa pœnas statutas contra eos, qui contrahunt, vel assistunt Matrimonii, neglectis proclamationibus. R. §. 1. Si Matrimonium in gradu prohibito contrahatur neglectis proclamationibus, imprimis proles non habentur legitimæ, licèt parentes contraxerint cum ignorantia impedimenti, si non fecerint Matrimonium suum in facie Ecclesiæ publicari ante detectum illud impedimentum, Cap. fin. De clandest. despons. Deinde tales contrahentes carent spe dispensationis, quamvis similiter contraxerint cum ignorantia impedimenti, Trid. sess. 24. c. 5. De ref. Matrim. cujus hæc sunt verba: Si quis intra gradus prohibitos scienter Matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequenda careat, idque in eo multò magis locum habeat, qui non tantum Matrimonium contrahere, sed etiam eos summare ausus fuerit. Quòd si ignoranter id fecerit, quidem solemnitates requisitas in contrahendo Matrimonio neglexerit, eisdem subjiciatur pœnis, non enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facile experietur.*

capit. salubria precepta temere contempserit. Si vero solennitatibus adhibitis impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit, tunc facilius cum eo, & gratis, dispensari poterit.

§. 2. Ut hæ pœnæ incurrantur, requiritur 499. imprimis, ut nec in gradu tali prohibito, nec in proclamationibus fuerit dispensatum, & proclamationes scienter ac præsumptuosè cum culpa sint neglectæ, quia sine culpa, nisi subsit causa, non est aliquis puniendus, Reg. 23. Juris in 6. Rem, que in causa vacat, in damnum vocari non convenit, Cap. 2. De constit. Omnis pœna, si justa est, peccati pœna; S. leg. l. 1. Retract. c. 9. Imò cum dicatur; si scienter contrahere præsumpserit, ab hac pœna excusatur ignorantia etiam vincibilis aliquando, secundum dicta l. 1. à num. 769. unde si saltem unus contrahentium fuisset acatholicus, qui bonæ fide processisset, eò quòd non agnovisset impedimentum in tali gradu, nec putasset proclamationes esse necessarias, non incurrisset pœnam Trid. quæ supponit scientiam & præsumptionem.

§. 3. Incurruntur hæ pœnæ, licet Matrimo- 500. nium initum sit coram Parocho & testibus, imò et coram tota communitate, quia si neglectæ sint proclamationes, non habet publicitatem legalem & specialiter præceptam sub tali pœna, S. leg. l. 3. d. 1. n. 10. contra Innoc. Abb. & alios.

§. 4. Eodem Cap. fin. dicitur: his, qui taliter 501. præsumpserint, etiam in gradu concesso sine proclamationibus, copulari, condigna pœna imponatur: præterea etiam dicitur: si Parochus vel alius Sacerdos ab eo designatus præsumat assistere Matrimonio in gradu prohibito neglectis denunciationibus, per triennium ab officio suspendatur, Tom. VIII.

X tur,

Handwritten text on the flyleaf, including "mor.", "alidi", "Crox", and "VIII".

tur, gravius puniendus, si culpæ gravitas postulaverit: & hanc pœnam extendunt aliqui etiam ad Matrimonium validum neglectis proclamationibus contractum, quamvis contradicatur *Krim.* n. 725. Est autem hæc pœna ferendæ sententiæ, nec potest à Judice imminui, sed tantum augeri, talisque suspensio, vel elapso triennio definit ex se, vel ante triennii finem tolli potest à sola Sede Apostolica, quia Concilium, quod Episcopo superius est, expressè determinat triennium, quo duret, *Avers.* q. 7. f. 3. *Krim.* à n. 725.

502. §. 5. Si Matrimonium sine proclamationibus contrahatur, non in gradu prohibito consanguinitatis vel affinitatis, sed in alio impedimento, quod per proclamationes manifestari potuerit, v. g. in impedimento criminis, *Sanch.* l. 3. d. 24. n. 4. *Barb.* & alii putant adhuc incurri pœnas, quia hic manet ratio legis: sed probabilius contradicunt *Castrop.* & *Krim.* à n. 710. & 2187. quia Jus utroque loco expressè dicit, *intra gradus prohibitos*, ergo cum sit odiosum, extendi non debet, sed manere restrictum ad omissionem proclamationum, per quas resciri potuisset gradus prohibitus: Et pro hoc refert Declarationem *Galle.* ad *Trid.* supra n. 2.

503. §. 6. Si tale Matrimonium saltem temporatæ prolis sit validatum, proles est legitima, *Cap. Quod nobis 2.* De clandest. despons. & *Cap. Quod nobis 5.* Qui filii sint legitimi, *Castrop.* d. 2. p. 13. §. ult. n. 4. putat tamen *Krim.* num. 718. hoc tenere tantum in casu, quo ignoraverant impedimentum.

504. Q. 67. Quid circa benedictionem Matrimonii sit addendum. *R.* §. 1. Circa illam sic statuit *Trid.* sess.

De ref. Matrimonii, c. 1. Eadem S. Synodus hor-
 tatur, ut conjuges ante benedictionem sacerdotalem in
 templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent,
 sed benedictionem à proprio Parocho fieri, ne-
 que à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario
 licentiam ad predictam benedictionem faciendam alii
 Sacerdoti concedi posse, quâcunque consuetudine etiam
 immemoriali, quæ potius corruptela dicenda, vel privi-
 legio non obstante. Quod si quis Parochus vel alius Sa-
 cerdos sive Regularis, sive secularis sit, etiam id sibi ex
 privilegio vel immemoriali consuetudine licere conten-
 dit, alterius Parochie sponfos sine illorum Parochi li-
 centia Matrimonio conjugere, aut benedicere ausus fue-
 rit, ipso Jure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab
 Ordinario ejus Parochi, qui Matrimonio interesse debe-
 bit, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvetur.
 Notatque Aversa q. 6. f. 8. §. ult. hanc suspensio-
 nem esse ab officio & Beneficio, quia dum non
 restringitur ad alterutram partem, intelligitur
 de utraque, cum ratio non sit, cur potius intel-
 ligatur de una, quàm altera: Estque hæc pœna
 imposita soli assistenti vel benedicenti, non au-
 tem deputanti alium, qui faciat pro se, Avers.
 q. 10. f. 3.

§. 7. Docent Nav. & Gob. tr. 10. n. 561. per se
 sequendo nequidem veniale esse omittere bene-
 dictionem: sed esse saltem veniale tenendum est
 cum communi apud Busenb. Imò Avers. qui q. 6.
 §. dixerat fore veniale, si omitteretur sine causa,
 q. 10. f. 4. docet peccari mortaliter, si absolute
 omitteretur. Si autem benedictio fiat prius post
 consummationem Matrimonii, Palud. Tabien. &
 alii adhuc dicunt peccari mortaliter, & quidem
 quoties secundum S. Anton. quoties illud consum-
 mabitur, sed probabilius dicunt Nav. Sanch. Pont.
 X 2

Laym

Laym. Krim. n. 1867. in hoc nullum esse peccatum, dummodo postea fiat, quia nullibi invenitur præceptum, & *Trid.* supra tantum hortatur, ut conjuges ante benedictionem in eadem domo non cohabitent: communiter tamen, inquit *Avers.*, erit veniale, differre post consummationem, nisi adsit justa causa, qualis est, si quis, v. g. initio Quadragesimæ contraheret, quia durum esset, differre consummationem usque ad benedictionem post octavam Paschæ faciendam.

506. §. 3. Quamvis plures cum *Barb. De off. Episc.* alleg. 32. n. 18. dicant hanc esse declarationem S. Congregationis: *Ordinarius non potest prohibere, quin Matrimonia domi celebrentur servata Concilii forma: sed cum maxime deceat, ut in ecclesia celebrentur, id hortari debet, non præcipere;* idemque referat *Pign.* tom. 9. conf. 133. n. 14., tamen *Avers.* q. 6. l. 5. §. *Ad ritum*, notat, vel non constare de illa declaratione, vel esse usu abrogatam, nam Romæ, Panormi, & alibi præcipitur, ut fiat in ecclesiis. Et ideo *Pign.* tom. 1. consult. 351. refert aliam declarationem S. Congreg. datam 7. April. 1649. quæ dicat faciendam esse in ecclesia. Hinc *Syn. Colon.* anni 1662. De Matrimonio c. 4. §. 1. præcipit sub gravi pœna, ut solemnizatio Matrimonii fiat in ecclesia sub Missa.

507. §. 4. Parochus utriuslibet sponsi potest benedicere, uterque enim est proprius, communis cum *Sanch.* l. 7. d. 82. *Gob.* n. 566. contra paucos qui dicunt, id fieri debere à Parocho sponsæ, sed non apparet ratio, unde quamvis coram Parocho sponsi esset contractum Matrimonium, posset postea benedici à Parocho sponsæ, nisi alicubi esset consuetudo contraria. Quod si subito à Parochia, in qua conjuncti sunt, abirent

ad aliam, deberent ab hoc ultimo Parocho benedici, quia hic solus jam est proprius, *Avers. q. 20. f. 3.*

§. 5. Ecclesia non benedicit secundas nuptias, Cap. vir, De 2. nuptiis, *vir autem aut mulier ad bigamiam transiens non debet à Presbytero benedici, nisi cum aliâ vice benedicti sint, eorum benedictio iterari non debet.* Si tamen unus eorum nunquam sit benedictus, *Laym. Lohn. Busenb. docent posse benedici, quod S. Th. S. Bonav. Silv. Covarr. Nav. aliique dicunt tum saltem faciendum, si mulier nunquam fuerit benedicta, quia ad illam præcipuè profecunditate dirigitur benedictio, quamvis contradicant multi cum Avers. q. 20. f. 1. Krim. n. 1870 putantes omitti debere benedictionem, si vel vir vel mulier aliquando est benedicta, quod Bonac. & alii cum Krim. n. 1872. extendunt, etiam si prius Matrimonium fuisset irritum, quia benedictio cadebat in personam. Sanch. l. 7. d. 1. & alii probabiliter concedunt de consuetudine saltem posse benedici secundas nuptias, si alteruter antea non sit benedictus.*

§. 6. Putat *Avers. q. 1. f. 6. §. Etenim, si duo amideles convertantur, posse illorum, quasi novæ nuptias benedici, quamvis ad hoc non sit obligatio; & addit contractum priorem, supposito Baptismo, transire in Sacramentum, sed hoc valde incertum est, secundum dicta n. 407. Hoc tamen non obstante videntur posse benedici, cum benedictionem nunquam acceperint. Et non debere benedici, si uterque contrahens sit acatholicus posse autem benedici, si alteruter tantum sit acatholicus, dixi l. 2. n. 99. An Puerperæ acatholica possit purificari, dicam hic n. 99 §. Obijtes. Sanch. l. 7. d. 9. n. 13. & Tamm. d. 8. q. 4.*

X 3

dub.

dub. 5. n. 94. dicunt illicitum esse benedicere nuptias, si alteruter sit hæreticus. R. n. aff. nam *Sanch.* loquitur de excommunicato excommunicatione majore, hanc autem, saltem multi rudes in Germania non incurrunt, aut quia sunt hæretici tantum materiales, aut quia nesciunt esse annexam suæ hæresi: & in dubio nemo præsumitur esse excommunicatus, secundum dicenda l. 7. n. 121. Deinde dato contrahentem hæreticum esse excommunicatum, attamen est toleratus, ergo si catholicus contrahens, eum & Parochum requirat, potest ille toleratus cum eo communicare, etiam in sacris, uti rectè *Sanch.* n. 11. & constat nunc post *Conc. Constant.* *Tavernus* loquitur de Matrimoniis inter personas hæreticas: & rationem dat, tum quia benedicens approbat actionem contrahendi ac Deo gratam esse jubet: tum quia cum hæretici damnent ceremonias ecclesiasticas, digni non sunt, quibus illæ adhibeantur. Hæ autem rationes tantum probant, si uterque sit hæreticus, nam si alteruter sit catholicus, actio, quæ hic contrahit, approbari potest tanquam Deo grata; & ipse non damnat ceremonias ecclesiasticas, sed est eis dignus.

§10. §. 7. *Syn. Colon.* suprâ c. 4. §. 6. prohibet curatis & vice-curatis, ne in nuptialibus conviviis circumstant mensas, adhortando invitatos, ut liberaliter contribuant ad instruendam familiam novorum conjugum, vel gratias agendo pro donativo oblato, multo minus in iis choreas agant.

§11. Q. 68. An licitum sit interroganti dicere, quod Matrimonium cum impedimento tantum impediens, vel sine proclamationibus contractum sit validum. R. *Hofst.* *Lop. Vega* & alii dicunt, hoc dicere esse peccatum mortale, quamvis de hoc interrogetur, quia per

per hoc datur ei scandalum & occasio, ut Matrimonium illicitè ineatur, ideòque dicunt, negati debere responsum. *Silv. Rosella* & alii dicunt, cum peccare venialiter, qui sic interrogatus respondet esse validum. *Sanch. l. 7. d. 11. n. 12.* & alii dicunt, si petens videatur fragilis & abusus responsione, fore contra charitatem, si non adhibeatur cauta responsio vel elusio, unde poterit dicere, hoc esse decisu gravissimum, vel simile quid: si tamen non adhibeat hanc cautelam, & etiam non apertè dicat esse validum, dicit non fore mortale, quia præceptum charitatis non ita strictè obligat ad tantam circumspectionem. Si autem petens pergat rogare, an saltem validè fiat, probabilius est cum *Avers. q. 10. l. 4. §. Ex eo*, nullum fore peccatum, si rotundè dicat fore validum, sed illicitum, ideòque admoneat, ne id faciat, nam si aliquod ibi scandalum intervenit, est acceptum, non datum, cum nihil ponatur, quod ex sua natura ducat ad peccatum, tam parùm, quàm sit, si dicam alicui ignorantem, peccatum mortale esse vocare Deum in resem rei falsæ quantumcunque levis, alter enim, si nihilominus agat contra meum consilium, ex pura malitia sua abutitur meo responso.

DUBIUM II.

512.

Que impedimenta dirimentia Matrimonium.

Resp. Præter defectum consensûs, de quo supra cap. 1. d. 1. sunt, quæ sequentibus versibus comprehenduntur:

- Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
- Cultûs disparitas, vis, Ordo, ligamen, honestas,
- Ætas, affinis: si clandestinus; & impositus,

X *

Rapta-

Handwritten text on the book's spine:
 I. I.
 2. 0. 1
 mor.
 I. audii
 Croix
 VIII